

Marts 2023 – august 2023

Ny forskning i musikterapi

Hanne Mette Ochsner Ridder

professor ved Musikterapiuddannelsen og ph.d.-specialiseringen
i Musikterapi, Aalborg Universitet.
@hmr@ikp.aau.dk

I Ny forskning i musikterapi får du en kort opdatering over hvad der har rørt sig i musikterapiforskningsmiljøet på Aalborg Universitet i halvåret siden sidste nummer af Tidsskriftet Dansk Musikterapi. Herudover får du indblik i den nyeste internationale forskning i musikterapi eller forskning som har relevans for faget.

Specialeafhandlinger i musikterapi

Efter fem års studier kan ni personer nu kalde sig for *kandidat i musikterapi* efter vellykket eksamination af nedenstående specialer i juni 2023. Et af specialerne handler om hvordan musikterapistuderende oplever at påtage sig musikterapeutrollen i deres afsluttende praktik, et andet om feminisme i musikterapi, og de øvrige har fokus på forskellige musikterapeutiske metoder i arbejdet med enten unges identitet eller mentale blokader i en sportskontekst, eller med voksne i krise, med parkinsonsyge, depressive symptomer eller i en socialpsykiatrisk kontekst. Kandidatspecialerne kan downloades fra AAUs projektdatabase¹.

Ditte Høgenhaug Aaen Krøgh: Brugen af adfældsorienteret musikterapi i mentale blokader: et fænomenologisk singlecase-studie i en sportskontekst

Jette Hyldgaard Skovhus: Unge – Identitet – Sangskrivning: Et kvalitativt casestudie fra et musikterapeutisk forløb med en ung kvinde, hvor der gennem en sangskrivningsproces blev arbejdet med identitet, selvbillede og relationer i en cirkulær proces

Julian Raagaard Svenstrup & Ulrik Bjørnholdt

Løhde: En undersøgelse af musikterapeutisk improvisation som Interventionsmetode til emotionelle udtryk og emotionsarbejde hos 2 borgere med depressive symptomer – Et fænomenologisk hermeneutisk kvalitativt multiple-casestudie

Mia Nyløkke Stengaard: Musikterapeutens rolle i en socialpsykiatrisk kontekst – Et autoetnografisk studie af musikterapeutens rolle på samværs- og aktivitetstilbud for voksne i socialpsykiatrien

Mindaugas Dambrauskas: Faktorer som påvirker novice musikterapeuters engagement. Udforskningen af 9 novice musikterapeuters oplevelser i deres fuldtidspraktik, gennem et "Mixed Method Explanatory Sequential" forskningsdesign

Signe Gram Schjoldager Damgaard: Til mine nære: Dilemmaer og forholdemåder til livets sidste fase i et musikterapeutisk forløb med en kvinde med Parkinsonsyge

Signe Skau Pedersen: Selvfornemmelse og Grænsesætning i Musikterapien: et kvalitativt fænomenologisk inspireret singlecase-studie af en kriseramte kvinde – Om arbejdet med selvfornemmelse og grænsesætning i den stemmeorienterede, improvisatoriske musikterapi.

Sophie Augusta Frederikke Stig Meyer: Feminismen i musikterapi – interviews med en klient og en terapeut

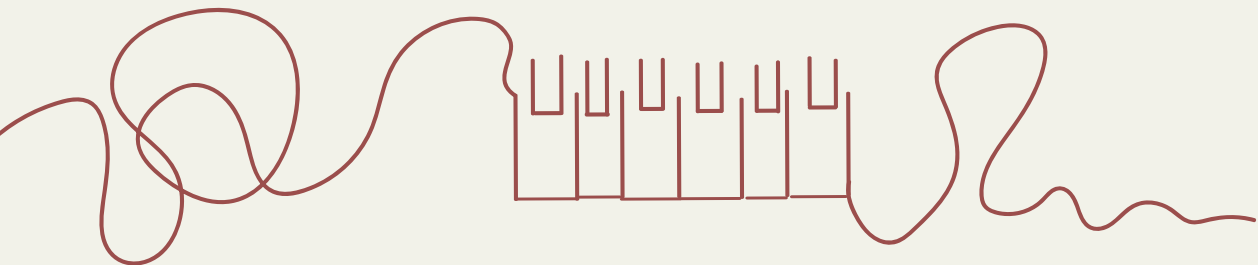
Nyt om forskning i musikterapi fra AAU

I maj 2022 forsvarede Karen Goodman fra USA sin ph.d.-afhandling om udviklingsperspektiver i musikterapisupervision. Goodman er professor emeritus fra Montclair State University hvor hun har undervist og været klinisk supervisor i 40 år. I sin forskning har hun systematisk gennemgået litteratur om udviklingsmodeller i counselling-supervision og brugt resultaterne herfra til at undersøge og kortlægge litteratur der har fokus på udviklingsmodeller i musikterapisupervision. I de to litteratursøgninger anvendte hun tematisk analyse eller narrativ syntese som analysemetoder. Med det som afsæt interviewede hun erfarne musikterapisupervisorer og kom frem til at udviklingsstadierne for studentermusikterapeuter er sammenlignelige med stadierne for counselling-supervision, og at der er behov for at identificere musikterapiinterventioner som passer til de forskellige stadier. Sådanne interventioner mangler i litteraturen, men de afdækkes i interviewstudiet.

Goodman, K. (2023). *The Music Therapy Supervisor: Developmental Perspectives.* Aalborg Universitetsforlag. Ph.d.-serien for Det Humanistiske og Samfundsvidenskabelige fakultet, Aalborg Universitet. doi.org/10.54337/aau539412673

Musikterapiforskningsgruppen ved AAU, der er organiseret som *Center for dokumentation og forskning i musikterapi* (CEDOMUS), består af 9 fastansatte, 13 ph.d.-studerende, eksterne lektorer eller videnskabelige assistenter og herudover en række gæsteforskere. Jens Anderson-Ingstrup hører nu til de fastansatte og er ansat som adjunkt! Som adjunkt varetager han både forskning, undervisning og studiekoordination. I det seneste halve år har forskningsgruppen udgivet 25 publikationer, heraf 15 tidsskriftsartikler. Et af artiklerne er et crossover RCT-studie af Daniel S. Mazhari-Jensen m.fl. Med studiet kan de påvise en terapeutisk effekt af musik under fysisk træning for

patienter som er i genoptræning efter stroke og som har problemer med gangfunktion. De finder samtidig at musikken ikke gør nogen forskel for patienter med normal gangfunktion. En anden artikel er et casestudie med en patient med kompleks posttraumatisk stress som ikke formåede at gå i verbal terapi. I artiklen giver Oda Dypvik Bjørke og Bolette Beck indsigt i hvordan musikterapien har en nedregulerende effekt på patienten og fremmer kreative ressourcer og selvværd. Herudover er der forskningsartikler om søvn, terapeutisk alliance og skizofreni, personafstemte musikalske interaktioner, taksonomi med hensyn til musik i GIM, autenticitet, caseformulation og om komponisten Finn Savery. Der er adgang til listen over de mange forskningsbidrag via hjemmesiden musikterapi.aau.dk eller på Aalborg Universitets forskningsportal².

Mazhari-Jensen, D. S., Jacobsen, S. L., & Jespersen, K. V. (2023). Inpatient stroke survivors with low gait functioning benefit from music interventions during cardiorespiratory exercise: A randomized cross-over trial. *Nordic Journal of Music Therapy*. doi.org/10.1080/08098131.2023.2190403

Bjørke, O. D., & Beck, B. D. (2023, July). "It's Like we Have Our Own Rhythm". Music Therapeutic Affect Regulation in a Case Study of a Traumatized Patient in Mental Health Treatment. In *Voices: A World Forum for Music Therapy*, 23(2). doi.org/10.15845/voices.v23i2.3369

Mozart-effekten

Det er ganske vist at Mozart-effekten har fået en del spaltepads, så nu har to forskere fra Wien(!) sat sig for at få et overblik over den eksisterende forskning. De planlagde en grundig statistisk analyse med inddragelse af alle datasæt fra tidligere gennemførte studier, en såkaldt multiverse-analyse. Med en systematisk litteraturgennemgang fandt de frem til 26 kontrollerede studier af Mozart-effekten. Det viste sig dog at i kun 8 af studierne kunne de få adgang til selve datasættene. Blandt disse kunne der ses en positiv effekt af at lytte til KV 488-sonaten, men kun 3 af studierne levede op til de høje standarder for kontrollerede studier. Forskerne kunne derfor ikke gennem multiverse-analysen påvise signifikans, og mener således ikke at der er belæg for Mozart-effekten som de betegner som en myte.

Oberleiter, S., & Pietschnig, J. (2023). Unfounded authority, underpowered studies, and non-transparent reporting perpetuate the Mozart effect myth: a multiverse meta-analysis. *Scientific Reports*, 13(1), 3175.

Bedtime-Mozart

Nu er der så i mellemtiden kommet endnu et studie som anvender Mozarts musik. Forskere fra USA spillede Mozart for nyfødte som skulle have taget en blodprøve og derfor stikkes i hælen. 54 ud af en gruppe på 100 nyfødte blev tilfældigt udvalgt til interventionsgruppen hvor der under proceduren blev spillet instrumental musik fra et album kaldet "Bedtime Mozart". Smerte blev målt med *Neonatal Infant Pain Scale* (NIPS) hvert minut, og for at forskerne ikke skulle påvirke forsøget, fik de noise-canceling hovedtelefoner på som spillede tilfældig musik. NIPS-scoren viste sig at være signifikant lavere for børnene i mu-

sikgruppen, og forskerne anbefaler derfor at der afspilles musik når nyfødte skal gennemgå procedurer der medfører smerte. De anbefaler desuden at man i kommende studier undersøger effekten af forældrenes stemme.

Anbalagan, S., Velasquez, J. H., Staufert Gutierrez, D., Devagiri, S., Nieto, D., & Ankola, P. (2023). Music for pain relief of minor procedures in term neonates. *Pediatric Research*, 1-5.

Sansemotorisk synkronisering til musik lindrer smerter

I et andet studie om musik og smerte – denne gang fra Bergen i Norge – lyttede deltagerne ikke til Mozart men til pop, hip-hop, electropop og softrock, f.eks. Barbie Girl (Aqua), Living on a Prayer (Bon Jovi) eller Smooth Criminal (Glee/Michael Jackson). En spilleliste med 30 sekunders klip fra 10 instrumentalnumre udvalgt af forskerholdet blev spillet, mens deltagerne sad stille og lyttede, *eller* mens de vippede deres ene fod i takt til musikken. De 59 deltagere var gennemsnitligt 22 år og undervejs i forsøget skulle de angive graden af smerte efter tryk på en fingernegl ved hjælp af et særligt apparatur. For at undgå at deltagerne i forsøget slet ikke kunne lide musik var de blevet screenet for musikalsk anhedoni³. Forsøget viste et signifikant fald i følelsen af smerte når deltagerne vippede foden i takt til musik – i forsøget kaldet *sansemotorisk synkronisering*. Det kan muligvis forklares med at der frigives endorfiner når vi synkroniserer os til musik, som det også sker når vi synger, klapper, trommer og danser. Sansemotorisk synkronisering kan derfor ligeledes forklares som en evolutionær tilpasning som stimulerer social tilknytning.

Werner, L. M., Skouras, S., Bechtold, L., Pallesen, S., & Koelsch, S. (2023). Sensorimotor synchronization to music reduces pain. *Plos one*, 18(7), e0289302.

Afasi og sang

Det er velkendt, og med casebeskrivelser tilbage fra det 18. århundrede, at nogle mennesker som har fået ekspressiv afasi, alligevel kan udtrykke sig med ord når de synger. Det paradoks har været forklaret med mange forskellige teorier om sammenhængen mellem sprog og sang, f.eks. om der er parallelle eller overlappende neurale systemer i hjernen der er involveret, frem for en opdeling mellem de

to hemisfærer. Med det for øje undersøgte forskere fra Finland og Australien patienter med kronisk afasi efter stroke (slagtilfælde). I undersøgelsen indgik 45 patienter som under MRI-scanning både skulle tale og synge ord samt gentage identiske fraser ved enten at tale eller synge.

Resultaterne viste at manglende evne til at tale og gentage sprog – og også at gentage sang – hang sammen med skader i strukturer i hjernens frontale, temporale og parietale strukturer. Derimod hang manglende evne til at synge ordene i en velkendt sang sammen med skader i kun venstre temporale regioner (nemlig midterste og øverste temporale hjernevinding og midterste og øverste spids af temporallappen). Resultaterne indikerer at tale og sang bygger på samme grundlæggende neurale netværk i venstre del af hjernen. Det giver ikke blot en forklaring på hvorfor nogle afasiramte kan synge, men også hvorfor sang kan være relevant til genoptræning af sprog.

Pitkäniemi, A., Särkämö, T., Siponkoski, S. T., Brownsett, S. L., Copland, D. A., Sairanen, V., & Sihvonen, A. J. (2023). Hodological organization of spoken language production and singing in the human brain. *Communications Biology*, 6(1), 779

ADHD og depression

I et sydkoreansk studie deltog 36 børn med ADHD og depression i et kontrolleret studie hvor den ene halvdel fik musikterapi og den anden kom i kontrolgruppen. Musikterapien bestod af både improvisation, musiklytning og åndedrætsøvelser, og hvert barn fik 24 sessioner a 50 minutter over 3 måneder. Børnene var 9-15 år og fik taget en blodprøve før den første og efter den sidste session og desuden målt blodtryk og puls. Resultaterne viste at serotoniniveauet steg hos børnene i musikterapigruppen mens kortisolniveauet faldt, hvilket kan tolkes som øget velvære og mindre stress. Desuden faldt blodtryk og puls og mål for depression og stress hos børnene der havde været i musikterapi.

Park, J. I., Lee, I. H., Lee, S. J., Kwon, R. W., Choo, E. A., Nam, H. W., & Lee, J. B. (2023). Effects of music therapy as an alternative treatment on depression in children and adolescents with ADHD by activating serotonin and improving stress coping ability. *BMC Complementary Medicine and Therapies*, 23(1), 1-14.

³Musikalsk anhedoni er en neurologisk tilstand hvor man kan genkende og forstå musik (i modsætning til musikagnosi eller amusi) men ikke kan nyde musikken.